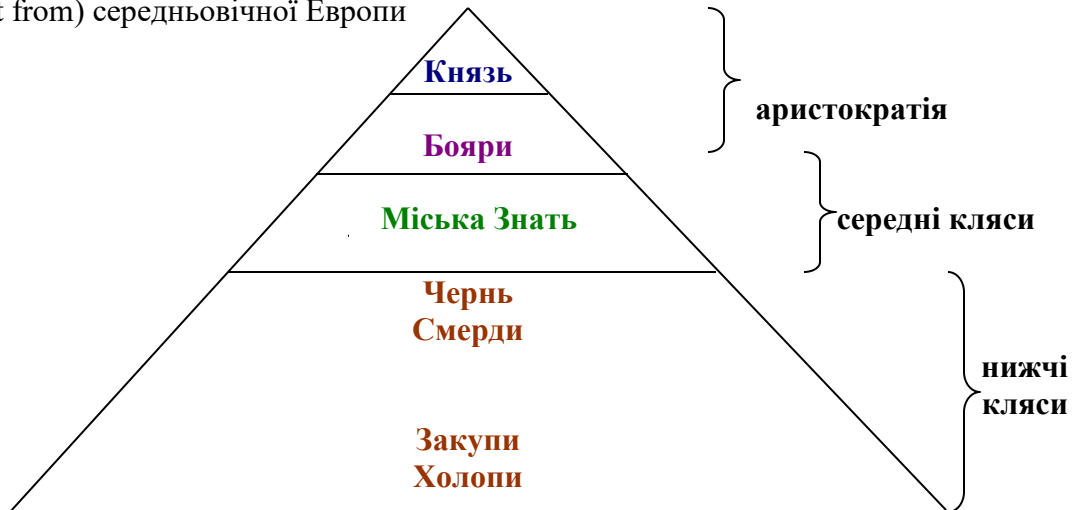

ІСТОРІЯ

Лекція #41:

Суцільний устрій Київської Русі

- Суспільство (society) Київської Русі підлягає під монархічний устрій (monarchy), але має в собі важні та виняткові прикмети, які відокремлює (sets it apart from) середньовічної Європи

1. Князь - Монарх

- Сильний автократ який наглядає над усіма державними та суспільними справами.
- Він (вона) стають князем у спадку від батька, або можуть зброєю забрати київський престіл.
- Але, мусять бути ухвалені вічем города Києва.

2. Аристократія

- а) **Удільні князі:** Менші князі, та ті з княжого роду (royal family) котрі провадять меншими князівствами в Русі (нап. Чернігівське, Галицьке, ітд.).
- б) **Бояри:** Місцева знать (local tribal leaders) яка із давна провадить слов'янськими плем'ями.
- Землевласники
 - Боярська служба була спадкоємною (inherited), тобто, по батькові ставав боярином син, з усіма боярина титулами і землями.
 - Боярські дочки також могли дістати у спадку землю чи титул, особливо тоді, коли боярин не мав синів.
 - Ділилися на дві групи: великі і малі (дітські або отроки)
- в) **Дружинники:** княже військо, особливо провідники, які за довгу службу були винагороджені (rewarded) землею

3. Середні класи - міська знать

- а) **Заможні купці:** багаті купці (merchants), котрі займалися міжнародною (international) торгівлею.
- Провадили міською політикою та вічем.
 - Мають багато політичного і економічного впливу (influence).
 - Досить численні (numerous).

б) Молодші люди: менше заможні міщани

- Дрібні торговці.
- Крамарі (store owners).
- Високомайстерні ремісники. Зокрема зброярі (armorers), каменярі (stone masons), гончарі (potters), ювілери (jewelers), та інші. До кінця доби Київської Русі, ці та інші ремісники гуртуються в організації які називалися цехами (guilds).

в) Церковні люди: духовенство світське і чернече (монахи і монахині)

- Лікарі

4. Нижчі кляси – вільні люди

а) Ремісники: люди котрі мали фах (occupation) але на високому рівні чи заробітку (income).

б) Міська чернь: тобто ті, які виконували “чорну” або брудну роботу, і рідко мали яке небуть майно (possessions).

в) Смерди: селянство (peasants), яке складало найбільшу частину населення Русі.

- Вільні селяни не були прикріплені до землі (not serfs) але мали право звертатися до суду, переїжджати з місця на місце, передавати свою землю у спадку синам, продавати свою землю.
- Мали відповідальність платити князеві полюддя (податки), повинності (податки), і в потребі, відбувати військову повинність (military service) так звані вої.

5. Напівневільники і раби

г) Рядовичі: ті котрі входили у договір (ряд) із землевласником чи іншим про позичку грошей чи товару.

г) Закупи: (indentured servants) це ті котрі відробляли довг (debt) у лихваря (moneylender) чи землевласника - дідича. Часто гроші позичалося на відсоток від 25 – 50%. Ті які не могли відплатити грішми, відробляли довг працею. Цей довг можна було передавати дружині (wife) чи дітям залеглого.

д) Изгой: називали тих, які з різних причин випали із своєї верстви (class)

- Сини священників, що не вчилися грамоти (граматики / св.Письма)
- Холопи, які викупилися із холопства
- Купець, що попав в довги (debt)
- Князь, що осиротів

е) Холопи або челяда: раби (slaves).

- Переважно воєнно полонені (prisoners of war).
- Діти холопів.
- Закупи які пробували втекти від своїх повинностей.
- Холопи могли бути звільнені своїми власниками, або вони могли себе викупити із неволі.

- Кляси в Київській Русі не є замкнені, як бувало в той час у Середньовічній Європі. В Русі між клясами була можливість переходу і переміни.